

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับประสิทธิผล ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด หนองบัวลำภู

A STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN PARENTS' PARTICIPATION IN EDUCATIONAL MANAGEMENT AND EFFECTIVENESS OF WORKING BY STANDARD OF CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTER UNDER SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN NONGBUALUMPHU PROVINCE

อังคณา ศรีอ่อน^{1*} และ วิทธร วิภาหสน²
AUNGKANA SRION^{1*} and VITORN VIPAHASANA²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 361 คน ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น และการสุ่มตัวอย่างโดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าได้ค่าความเที่ยงตรงแต่ละด้านอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายตามเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในภาพรวมจัดอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมและรายด้าน 2) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมและรายด้าน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภูในภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม ; ประสิทธิภาพ ; ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ; ผู้ปกครอง

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Master Student, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Santapol College

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยสันตพล, Associate Professor Advisors, Santapol College

* Corresponding Author. Email : aung_sonlove@hotmai.com

Received: Jan 25, 2020, Revised: Jun 14, 2020, Accepted: Jun 28, 2020

ABSTRACT

This research aimed to investigate the relationship between parents' participation in educational management and effectiveness of working with standard of childhood development center under sub-district administration organization in Nongbualumphu Province. This research was carried out with 361 samples which were obtained by Stratified random sampling. The samples were student's parents of childhood development center under sub-district administration organization in Nongbualumphu. The instrument used was a questionnaire with five rating scale, the discriminated Index is 0.60-1.00 and the reliability is 0.99. The statistics for data analyzing were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient analysis. The research findings were as follows: 1) The was findings of parents' participation in educational management ware in 'much' level in overall and an individual aspect 2) The findings of effectiveness of working with standard of childhood development center was in 'much' level in overall and an individual aspect. 3) The findings of the relationship between parents' participation in educational management and effectiveness of working with standard of childhood development center under sub-district administration organization in Nongbualumphu Province were found that there was a positive relationship in a high level and the level of significance is at 0.01.

Keywords : Participation ; Effectiveness ; Childhood Development Center ; Parents

บทนำ

นโยบายของการปฏิรูปการศึกษาในด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นของวิชาเป็นตัวตั้งให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและปฏิบัติกิจกรรมให้มากที่สุดการศึกษาจากธรรมชาติแวดล้อมชุมชน การประกอบอาชีพ การเรียนรู้จากสื่อ การฝึกทักษะการเผชิญสถานการณ์ การศึกษาไม่จำเป็นต้องผูกขาดอยู่ในห้องเรียน สิ่งรายล้อมรอบตัวนักเรียนเป็นครูได้เช่นกัน (ประเวศ วะสี, 2541 : 16) และตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีบัญญัติบางประการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ดังที่ปรากฏในหมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 ข้อ 5 ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า “ให้สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้ง

สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้” และในมาตรา 24 ข้อ 6 ได้กล่าวว่า “การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ” นอกจากนี้ในมาตรา 29 ได้ระบุไว้ว่า “ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์การชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนมีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อมาพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกิดการพัฒนา ระหว่างชุมชน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป. ; อ้างถึงใน ถัดดา ศิลาโนย และคณะ, 2549 : 74)

ในศตวรรษที่ 21 สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก ทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของมนุษย์ บ้านจะกลายเป็นที่ทำงานและมีอาชีพใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน การที่มนุษย์จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับยุคดังกล่าว

ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ยุค 4.0 โมเดลใหม่ของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศไทยที่มุ่งปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ฉะนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญในการก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะที่ผ่านมาผลการพัฒนาการศึกษาไทย ด้านคุณภาพของการศึกษา พัฒนาการของเด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี ในช่วงปี 2553-2557 พบว่ามีพัฒนาการสมวัย ลดลงจากร้อยละ 73.4 เป็นร้อยละ 72.7 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559 : 16) จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพัฒนาการของเด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี ในช่วงปี 2553-2557 ต่ำลงกว่าเดิม

ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แก่เด็กอายุ 3 - 5 ขวบ ได้แก่ กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการให้ศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 7,520 แห่ง กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (ปัจจุบันอยู่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม) ดำเนินการในวัด / มัสยิด เรียกว่าศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด จำนวน 4,155 แห่ง และสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ดำเนินการในโรงเรียน เรียกว่า การจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 2,651 แห่ง รวมทั้งสิ้น 14,326 แห่ง ต่อมาหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดำเนินการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจจากรัฐบาล และได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันตาพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณและการพัฒนาบุคลากร (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559 : ก)

ดังนั้นการจัดการศึกษา ปฐมวัยแก่เด็กอายุ 3 - 5 ขวบ ในปัจจุบันส่วนใหญ่จึงอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กวัย 3 - 5 ขวบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาคือในระดับปฐมศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559 : ก)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ และมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่เด็กจะได้รับการดูแลและพัฒนาเพื่อเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ตามวัย ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา ภาษา จริยธรรมและการสร้างสรรค์ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยยังขาดการมีส่วนร่วมในการเข้าถึงการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัย และขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำให้ขาดโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับบุคลากรของตนเอง ส่งผลให้เด็กบางส่วนขาดความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเมื่อเกิดความไม่พร้อมจึงนำมาสู่ปัญหาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพัฒนาการด้านร่างกายสังคมอารมณ์ และสติปัญญา ที่ไม่สมบูรณ์ตามวัย (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557 : 18)

ดังนั้นผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสนใจการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภูและเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง และด้านพัฒนาการของเด็ก เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

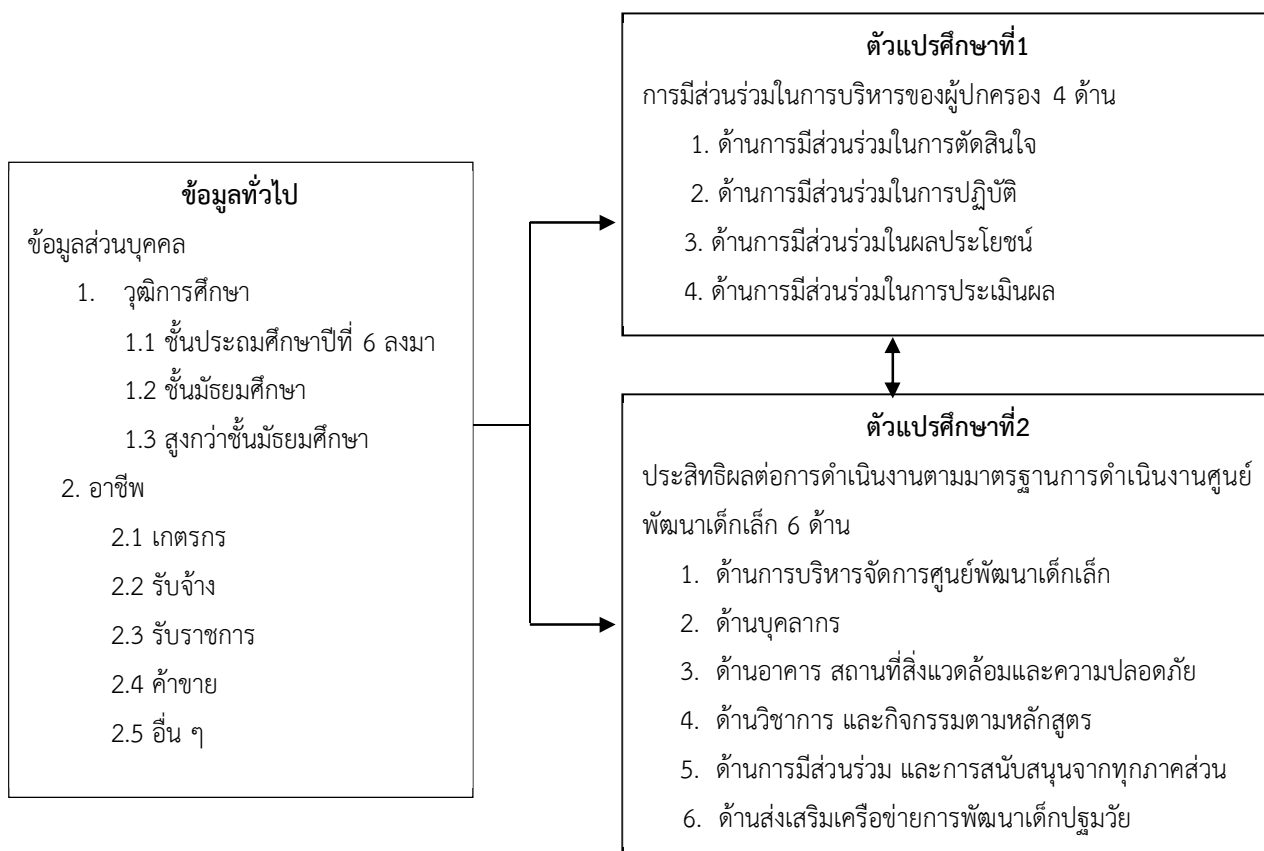
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สมมติฐานของการวิจัย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 147 แห่ง ปีการศึกษา 2561 จำนวน 6,100 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และ

มอร์แกน เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 ; อ้างถึงใน ยืนยง ไทยใจดี, 2561 : 70) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา และอาชีพ มี

ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน (Rating scale) มี 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 361 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษากับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson product - moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.89 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.11 อาชีพส่วนใหญ่คืออาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 35.18 ส่วนระดับการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.22
2. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ จัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ(X1)	3.56	0.83	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ(X2)	3.82	0.93	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์(X3)	3.84	0.87	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล(X4)	3.80	0.96	มาก
รวม	3.75	0.80	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวม ($\bar{X} = 3.75$) และรายด้าน โดยด้านที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.82$) ส่วนด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.56$)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (y1)	3.83	0.69	มาก
2. ด้านบุคลากร (y2)	3.91	0.66	มาก
3. ด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (y3)	3.96	0.70	มาก
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร (y4)	3.87	0.62	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (y5)	3.94	0.64	มาก
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (y6)	4.08	0.68	มาก
รวม	3.93	0.58	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม ($\bar{X} = 3.93$) และรายด้านโดยด้านที่มีประสิทธิผลสูงที่สุดคือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาคือ ด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.96$) และด้านที่มีระดับประสิทธิผลต่ำสุด คือด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.83$)

4. ผลการการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษากับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภูปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู

ตัวแปร	(Y1)	(Y2)	(Y3)	(Y4)	(Y5)	(Y6)	(t2)
(x1)	.582**	.527**	.716**	.721**	.701**	.621**	.732**
(x2)	.573**	.660**	.718**	.646**	.701**	.768**	.770**
(x3)	.509**	.467**	.654**	.526**	.575**	.517**	.616**
(x4)	.548**	.629**	.650**	.567**	.624**	.590**	.684**
(t1)	.621**	.645**	.769**	.689**	.730**	.703**	.788**

* $P < .05$ ** $P < .01$

จากตารางที่ 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .788^{**}$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (X_2) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสูงสุด มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .770^{**}$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .732^{**}$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .616$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ จึงได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่าข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โดยภาพรวม จัดอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่

การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาและเกิดประโยชน์อันสูงสุดแก่บุตรหลาน สอดคล้องกับแนวคิดของนรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546 : 4) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้นเป็นไปอย่างมีอิสระภาพ เสมอภาค มีใช้เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์ทิพาวุฒิวิทย์ (2551 : 67) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนลาดบัวหลวงโพธิ์รัตนวิทยา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์ธิชา ฤชอนันต์วิทวัส (2554 : 65) พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีวรรณ เกียรติสุรนนท์ (2555 : 79) การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรเอกชน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากการวิจัยพบว่าข้อมูลระดับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็ก อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้มีความรู้ภายในชุมชน หน่วยงานมาถ่ายทอดความรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในท้องถิ่นให้มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัย ครบทุกด้าน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 1991 : 379) ที่กล่าวถึงประสิทธิผลว่าหมายถึง ความสำเร็จที่บรรลุตามเป้าประสงค์ขององค์กรทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสอดคล้องกับ

การศึกษาของพัชรินทร์ อาลัยลักษณ์ (2549 : 76) เรื่องสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่าสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับ กนกอร อุณาพรหม (2553 : 102) เรื่องการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับวิรัตน์ พงษ์มิตรและคณะ (2556 : 132) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านบรรยากาศ ปัจจัยด้านทรัพยากรและปัจจัยด้านการศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศ ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านหลักสูตร มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับมากกับประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสัมพันธ์ในทางบวกภาพรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจุบันผู้บริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้วิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้รับรู้รับทราบข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปในทิศทางเดียวกัน จะเห็นได้ว่ายังผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากขึ้น และเกิดประสิทธิผลในการดำเนินงานก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วยก่อให้เกิดผลดีในหลายๆด้าน ทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจถึง

ความสำคัญในการดำเนินงานด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน รวมถึงเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ทำให้บุตรหลานได้รับความสะดวก สบาย ปลอดภัย ทำให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีทักษะการคิดแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุณาพรหม (2553 : 102) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่าการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวม พบว่า ด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพราะผู้ปกครองยังขาดการมีส่วนร่วมในการระดมความคิด อภิปราย และแสดงความคิดเห็นในโครงการ งาน กิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังคงคิดว่าการดำเนินงานต่าง ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นหน้าที่ของครูและบุคลากรเท่านั้นทำให้ผู้ปกครองขาดการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการกระตุ้นโดยมีการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในรูปแบบต่าง ๆ ให้หลากหลายยิ่งขึ้น เพื่อให้มีระดับการมีส่วนร่วมที่เพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ด้านและเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ปกครองและบุตรหลาน
2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดย

ภาพรวม พบว่า ด้านที่มีระดับต่ำสุด คือด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองควรจะความเข้าใจถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายและแผนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน รวมถึงให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น เพราะการจัดสรรงบประมาณให้ยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังน้อยซึ่งไม่เพียงพอในการดำเนินการจัดกิจกรรมภายในศูนย์ และผู้บริหารท้องถิ่นบางรายยังขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนางานด้านการศึกษาของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาก็ประสิทธิผลในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่ำสุด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ได้รับสวัสดิการและการสนับสนุนอื่น ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเพิ่มช่องทาง ของการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ ของผู้ปกครองให้มากยิ่งขึ้นโดยวิธีการที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพ
3. ควรศึกษาปัจจัยในการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). *คู่มือแนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ. ครุสภาลาดพร้าว.
- [2] กนกอร อุณาพรหม. (2553). *การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- [3] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). *คู่มือแนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ. ครุสภาลาดพร้าว.
- [4] ทิพย์ทิพา วุฒิวิทย์. (2551). *ศึกษาความต้องการและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบัวหลวงไพโรจน์วิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- [5] พชรินทร์ อาลัยลักษณ์. (2549). *การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [6] ยืนยง ไทยใจดี. (2561). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา*. อุดรธานี : วิทยาลัยสันตพล.
- [7] รัตนธิชา ฤชอนันต์วิวัฒน์. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. จันทบุรี.
- [8] ลัดดา ศิลาณ้อย อังคณา ตุงคะสมิต และองอาจ ศิลาณ้อย. (2549). *ผลการใช้บทเรียนออนไลน์ผ่าน ระบบอินเทอร์เน็ต (E-learning) รายวิชา 234 119 ครูกับสังคมอีสาน สำหรับนักศึกษาสังคมศึกษา*. สาขาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [9] ศรีวรรณ เกียรติสุรนนท์. (2555). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรเอกชนจังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [10] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)*. กรุงเทพฯ . โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี.
- [11] สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). *การศึกษาของเด็กปฐมวัยหัวใจสำคัญของการศึกษา*. บทความวิชาการ. สืบค้น 8 สิงหาคม 2562 จาก. <http://www.parliament.go.th>
- [12] Hoy, W & Miskel, C. G. (1991). *Educational Administration: Theory Research and Practice*. New York : McGraw – Hill.
- [13] Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607 - 610.